

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2025/2061

z dnia 10 października 2025 r.

w sprawie udzielenia nadzwyczajnego wsparcia finansowego sektorom rolnictwa dotkniętym niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi w Bułgarii, na Łotwie, na Litwie, na Węgrzech, w Polsce i w Rumunii, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 221 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Wiosną 2025 r. Bułgaria doświadczyła niekorzystnych zjawisk klimatycznych o bezprecedensowej skali. Na początku lutego cieplejsza pogoda doprowadziła do przedwczesnego rozwoju roślinności i wczesnego kwitnienia gatunków owocowych. Następnie w marcu i kwietniu nastąpiło ochłodzenie z okresami niskich i ujemnych temperatur, co spowodowało szkody w produkcji, dotykając głównie sektory owoców i orzechów, a w szczególności migdałów, jabłek, moreli, wiśni i czereśni, brzoskwini, gruszek, śliwek i orzechów włoskich.
- (2) Wiosną i latem 2025 r. Łotwa doświadczyła niekorzystnych zjawisk klimatycznych w postaci wiosennych przymrozków i przedłużających się opadów deszczu. Ze względu na cieplejszy kwiecień, charakteryzujący się wyższymi niż zwykle temperaturami, przymrozki były szczególnie niszczycielskie, ponieważ doprowadziły do znacznych uszkodzeń kwitnących drzew owocowych i krzewów z owocami jagodowymi. Następnie przedłużające się okresy wilgotne o wyższych niż zwykle opadach w czerwcu i lipcu spowodowały zbyt dużą wilgotność gleby. Te niekorzystne zjawiska klimatyczne wpłynęły na sektor owoców i warzyw oraz produkcję niektórych nasion, w szczególności jabłek, owoców jagodowych, porzeczek, wiśni i czereśni, grochu, dyni, nasion lnu do produkcji oleju, wyki ozimej do produkcji nasion i nasion gorczycy.
- (3) Wiosną 2025 r. Litwa ucierpiała z powodu niekorzystnych zjawisk klimatycznych. Wyższe niż zwykle temperatury w marcu i pierwszej połowie kwietnia spowodowały wczesny rozwój upraw. Silniejsze niż zwykle przymrozki w drugiej połowie kwietnia i w maju miały poważny wpływ na te uprawy. Spowodowało to poważne szkody w sektorze owoców, w szczególności dla jabłek, porzeczek, owoców jagodowych, wiśni i czereśni, gruszek i śliwek.
- (4) W kwietniu i maju 2025 r. Węgry dotknęły poważne przymrozki, które objęły prawie całe terytorium. W tym okresie niskie temperatury spowodowały znaczne szkody w sektorze owoców, w szczególności jabłek, moreli, wiśni i czereśni, brzoskwiń, gruszek i pigwy.
- (5) Wiosną 2025 r. w Polsce wystąpiły długotrwałe przymrozki w kwietniu i maju, które dotknęły kilka województw. Ponadto poważne burze spowodowały dalsze szkody w uprawach, które już uprzednio ucierpiały przez mróz, w sektorze owoców i warzyw, w szczególności w odniesieniu do owoców jagodowych, porzeczek, wiśni i ogórków.
- (6) Wiosną 2025 r., w szczególności w kwietniu i maju, w Rumunii wystąpiły niekorzystne zdarzenia pogodowe, które dotknęły różne sektory. Kolejne epizody późnych wiosennych przymrozków spowodowały poważne szkody w uprawach wskutek marznięcia kwiatów, pąków i pędów. Doprowadziło to do poważnych nieurodzajów i znacznych strat produkcyjnych w sektorze owoców, w szczególności moreli i śliwek wiśniowych, wiśni i czereśni, brzoskwiń i nektaryn.
- (7) Chociaż istnieją przesłanki wskazujące na to, że podobne niekorzystne zjawiska klimatyczne mają miejsce w całej Unii w ogólnym kontekście rosnących zagrożeń dla rolnictwa związanych ze zmianą klimatu, intensywność tych zdarzeń w Bułgarii, na Łotwie, na Litwie, na Węgrzech, w Polsce i w Rumunii była nadzwyczajna, przy czym zjawiska te wystąpiły na dużym obszarze i objęły znaczną część produkcji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>.

- (8) Znaczne szkody wyrządzone przez te niekorzystne zjawiska klimatyczne producentom rolnym i wynikające z nich straty dochodów poniesione przez producentów w Bułgarii, na Łotwie, na Litwie, na Węgrzech, w Polsce i w Rumunii i zagrażają rentowności gospodarstw rolnych.
- (9) Należy zatem przyjąć środek wyjątkowy, aby przyczynić się do rozwiązania konkretnych problemów wynikających z tych niekorzystnych zjawisk klimatycznych w Bułgarii, na Łotwie, na Litwie, na Węgrzech, w Polsce i w Rumunii.
- (10) Znaczne szkody i straty gospodarcze, które ponieśli producenci rolni w związku z wystąpieniem niekorzystnych zjawisk klimatycznych, stanowią szczególny problem w rozumieniu art. 221 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, przy czym problemowi temu nie można łatwo zaradzić za pomocą środków wprowadzonych na podstawie art. 219 lub 220 tego rozporządzenia. Sytuacja nie jest konkretnie związana ze szczególnym zakłóceniem na rynku ani z konkretnym zagrożeniem jego wystąpienia. Nie jest ona związana ani ze środkami, które przeciwdziałałyby rozprzestrzenianiu się chorób zwierząt, ani z utratą zaufania konsumentów wynikającą z istnienia zagrożeń dla zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt lub roślin.
- (11) Kwoty dostępne dla Bułgarii, Łotwy, Litwy, Węgry, Polski i Rumunii należy określić przy uwzględnieniu w szczególności odpowiedniej wagi tych państw członkowskich w unijnym sektorze rolnym na podstawie pułapów netto płatności bezpośrednich określonych w załączniku V do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 ⁽²⁾ oraz z uwzględnieniem skutków niekorzystnych zjawisk klimatycznych w tych państwach członkowskich.
- (12) Bułgaria, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska i Rumunia powinny rozdzielać pomoc najbardziej skutecznymi kanałami na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, które uwzględniają skalę trudności i rzeczywistych szkód gospodarczych, z jakimi borykają się poszkodowani rolnicy. Państwa te powinny zapewnić, aby rolnicy byli ostatecznymi beneficjentami pomocy, oraz unikać wszelkich zakłóceń rynku lub konkurencji.
- (13) Ponieważ kwoty przydzielone Bułgarii, Łotwie, Litwie, Węgrom, Polsce i Rumunii zrekompensują jedynie część strat gospodarczych poniesionych przez rolników, te państwa członkowskie powinny mieć możliwość przyznania poszkodowanym rolnikom dodatkowego wsparcia krajowego na warunkach określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (14) Aby umożliwić Bułgarii, Łotwie, Litwie, Węgrom, Polsce i Rumunii elastyczne przydzielanie pomocy w zależności od indywidualnej sytuacji rolników, należy zezwolić na kumulowanie tej pomocy z innymi rodzajami wsparcia finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w taki sposób, aby rekompensata nie była nadmierna.
- (15) Aby uniknąć nadmiernej rekompensaty, Bułgaria, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska i Rumunia powinny uwzględnić wsparcie przyznane w ramach innych krajowych lub unijnych instrumentów wsparcia lub systemów prywatnych w celu zareagowania na poniesione straty gospodarcze.
- (16) Ponieważ pomoc unijną ustala się w euro, konieczne jest określenie daty przeliczenia kwoty przydzielonej państwom członkowskim, które nie przyjęły euro – jak ma to miejsce w przypadku Węgry, Polski i Rumunii – na ich waluty krajowe, aby zapewnić jednolite i jednocześnie stosowanie przepisów. W niniejszym rozporządzeniu nie określono terminu składania wniosków o przyznanie pomocy, zatem do celów art. 30 ust. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/127 ⁽³⁾, za termin operacyjny dla kursu walutowego w odniesieniu do kwot określonych w niniejszym rozporządzeniu należy uznać datę wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

⁽³⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/127 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 o przepisy dotyczące agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz.U. L 20 z 31.1.2022, s. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

- (17) Bułgaria przyjmie euro z dniem 1 stycznia 2026 r. Należy zatem uznać, do celów art. 30 ust. 3 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127, datę przyjęcia euro przez Bułgarię jako termin operacyjny dla kursu walutowego, który określono w rozporządzeniu Rady (UE) 2025/1409 ⁽⁴⁾.
- (18) Aby zapewnić skuteczność tego środka wyjątkowego, beneficjenci powinni szybko otrzymać nadzwyczajne wsparcie finansowe. Ponadto należy zapewnić terminowe monitorowanie budżetu, a także bieżące śledzenie i efektywne wykorzystanie rezerwy rolnej, co zmaksymalizuje jej dostępność i zwiększy zdolność szybkiego reagowania na pojawiające się kryzysy. W związku z tym należy określić datę kwalifikowalności, według której państwa członkowskie będą wypłacać to wsparcie beneficjentom. Wszelkie płatności dokonane po tej dacie należy uznać za niekwalifikujące się do finansowania unijnego.
- (19) Unia powinna zatem finansować wydatki poniesione przez Bułgarię, Łotwę, Litwę, Węgry, Polskę i Rumunię z tytułu niniejszego środka wyjątkowego wyłącznie w przypadku, gdy wydatki te zostały poniesione przed określoną datą kwalifikowalności. Wsparcie na rzecz tego środka wyjątkowego należy zatem wypłacić do dnia 30 kwietnia 2026 r.
- (20) Ponieważ żadne płatności dokonywane po dniu 30 kwietnia 2026 r. nie będą w żadnych okolicznościach uznawane za kwalifikowalne, art. 5 ust. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127, który przewiduje proporcjonalne zmniejszenie płatności miesięcznych dokonanych po terminie, nie ma zastosowania.
- (21) Bułgaria, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska i Rumunia i powinny przekazywać Komisji szczegółowe informacje na temat wykonania niniejszego rozporządzenia, aby umożliwić Unii monitorowanie skuteczności środka wprowadzonego niniejszym rozporządzeniem.
- (22) Aby zapewnić jak najszybsze udzielenie pomocy rolnikom, Bułgaria, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska i Rumunia i powinny bezzwłocznie wdrożyć niniejsze rozporządzenie. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem wejść w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- (23) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

1. W celu udzielenia nadzwyczajnego wsparcia rolnikom udostępnia się Bułgarii, Łotwie, Litwie, Węgrom, Polsce i Rumunii pomoc unijną w łącznej kwocie 49 800 000 EUR, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu.
2. Wydatki Unii poniesione zgodnie z niniejszym rozporządzeniem nie mogą przekroczyć łącznej kwoty:
 - a) 7 400 000 EUR w przypadku Bułgarii;
 - b) 4 200 000 EUR w przypadku Łotwy;
 - c) 1 100 000 EUR w przypadku Litwy;
 - d) 10 800 000 EUR w przypadku Węgier;
 - e) 14 800 000 EUR w przypadku Polski;
 - f) 11 500 000 EUR w przypadku Rumunii.
3. Bułgaria, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska i Rumunia i wykorzystują kwoty, o których mowa w ust. 2, na środki mające na celu zrekompensowanie najbardziej poszkodowanym rolnikom strat gospodarczych mających wpływ na rentowność ich gospodarstw w sektorach i rodzajach produkcji istotnie dotkniętych niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi w poszkodowanych regionach.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2025/1409 z dnia 8 lipca 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (WE) nr 2866/98 w odniesieniu do kursu wymiany na euro dla Bułgarii (Dz.U. L, 2025/1409, 14.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1409/oj>).

4. Środki, o których mowa w ust. 3, wprowadza się na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, które uwzględniają rzeczywiste straty gospodarcze poniesione przez poszkodowanych rolników. Środki te mają taki charakter, aby wynikające z nich płatności nie powodowały żadnych zakłóceń rynku ani konkurencji.
5. Bułgaria, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska i Rumunia i zapewniają, aby w przypadku gdy rolnicy nie są bezpośrednimi beneficjentami płatności pomocy unijnej, korzyści ekonomiczne z tytułu pomocy unijnej były im przekazywane w całości.
6. Wydatki poniesione przez Bułgarię, Łotwę, Litwę, Węgry, Polskę i Rumunię, o których mowa w ust. 2, związane z płatnościami w ramach środków, o których mowa w ust. 3, kwalifikują się do pomocy unijnej tylko wówczas, gdy płatności tych dokonuje się do dnia 30 kwietnia 2026 r.
7. Do celów stosowania przepisów art. 30 ust. 3 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127 terminem operacyjnym dla kursu walutowego w odniesieniu do kwot określonych w art. 1 ust. 2 lit. d), e) i f) niniejszego rozporządzenia jest data wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. W szczególnym przypadku Bułgarii terminem operacyjnym dla kursu walutowego w odniesieniu do kwoty określonej w art. 1 ust. 2 lit. a) niniejszego rozporządzenia jest dzień 1 stycznia 2026 r.
8. Środki na mocy niniejszego rozporządzenia mogą być kumulowane ze wsparciem finansowanym w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
9. Bułgaria, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska i Rumunia mogą przyznać dodatkową pomoc krajową na środki wprowadzone na podstawie ust. 3, do wysokości 200 % odpowiednich kwot określonych w ust. 2, na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, pod warunkiem że wynikające z tego płatności nie spowodują żadnych zakłóceń rynku ani konkurencji, ani nadmiernej rekompensaty. Bułgaria, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska, Rumunia wypłacają dodatkowe wsparcie krajowe do dnia 31 lipca 2026 r.
10. Aby uniknąć nadmiernej rekompensaty przy przyznawaniu wsparcia na podstawie niniejszego rozporządzenia, Bułgaria, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska i Rumunia i uwzględniają wsparcie przyznane w ramach innych krajowych lub unijnych instrumentów wsparcia lub systemów prywatnych w celu zareagowania na odnośne straty gospodarcze.

Artykuł 2

1. Niezwłocznie i nie później niż dnia 31 grudnia 2025 r. Bułgaria, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska i Rumunia przekazują Komisji następujące informacje w odniesieniu do środków, o których mowa w art. 1 ust. 3:
 - a) opis środków, które zamierzają wprowadzić;
 - b) kryteria stosowane do określenia metod przyznawania pomocy, jej kwoty oraz metody i uzasadnienie dystrybucji pomocy między poszczególnych rolników;
 - c) zamierzony wpływ środków w celu zrekompensowania rolnikom strat gospodarczych;
 - d) działania służące sprawdzeniu, czy dzięki środkom osiągnięto zamierzone skutki;
 - e) działania służące unikaniu zakłóceń konkurencji oraz nadmiernej rekompensaty;
 - f) prognozę dotyczącą płatności wydatków Unii, w podziale na miesiące do dnia 30 kwietnia 2026 r.;
 - g) poziom dodatkowego wsparcia krajowego, które ma zostać przyznane na podstawie art. 1 ust. 9;
 - h) działania, które mają zostać podjęte w celu kontroli kwalifikowalności rolników i ochrony interesów finansowych Unii.
2. Najpóźniej do dnia 31 października 2026 r. Bułgaria, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska i Rumunia powiadamiają Komisję o łącznej kwocie wypłaconej na każdy środek, w stosownych przypadkach, w podziale na pomoc unijną i dodatkowe wsparcie krajowe, oraz o liczbie i rodzaju beneficjentów, a także o ocenie skuteczności środka.

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 października 2025 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN
